

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členiek senátu Mgr. Ľubomíry Kúdelovej a JUDr. Evy Hudobovej v právnej veci žalobcu: E., s.r.o., G., X., IČO: X., proti žalovanej: E., nar. X., bytom I., X., prechodne bydlisko H. X., zást. Mgr. D., advokát, H., X., **o zaplatenie 19.200,- Sk s prísl.**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 16 Zm 3233/04-39 zo dňa 3. mája 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 16 Zm 3233/04-39 zo dňa 3. mája 2007 **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému trovy odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zmenkový platobný rozkaz vydaný Krajským súdom v Bratislave dňa 29.11.2004 pod č.k. 16 Zm 3233/04-6 v celom rozsahu zrušil. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému 6.079,- Sk na náhradu trov konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že na návrh žalobcu na vydanie zmenkového platobného rozkazu zo dňa 9.11.2004 a po predložení originálu zmenky vydal súd dňa 29.11.2004 pod č.k. 16 Zm 3233/04-6 zmenkový platobný rozkaz, ktorým

uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 19.200,- Sk so 6%-ným úrokom od 2.11.2004 do zaplataenia, zmenkovú odmenu vo výške 64,- Sk a trovy konania vo výške 960,- Sk. Proti ZPR podala žalovaná námietky, v ktorých uviedla, že zmenku vystavila v súvislosti so zabezpečením pohľadávky žalobcu zo Zmluvy o úvere č. 1310013346, ktorú so žalobcom uzavrela dňa 26.9.2003 na sumu 20.000,- Sk. V zmluve bol dohodnutý úrok za poskytnutie úveru vo výške 3.000,- Sk a poplatok za spracovanie a vedenie úverového prípadu vo výške 15.400,- Sk, pričom 1. splátka úveru vo výške 3.200,- Sk bola splatná už v deň poskytnutia úveru, teda faktický jej bol poskytnutý úver len vo výške 16.800,- Sk. Splátky až na poslednú z nich splatila v termínoch dohodnutých v zmluve. Poslednú splátku zaplatila s mesačným oneskorením a to zo závažných rodinných dôvodov. Z dôvodu tohto omeškania si žalobca uplatnil voči nej sankcie vo výške piatich splátok, hoci už v čase uplatnenia zmluvnej pokuty mal z tohto úverového vzťahu zisk takmer vo výške 100%. Ku dňu 19.9.2004 zaplatila žalobcovi celkom 38.400,- Sk. Vzniesla absolútnu námietku čiastočného zániku záväzku vo výške 3.200,- Sk, z dôvodu jeho splnenia a namietla neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a vedenie úverového prípadu vo výške 15.400,- Sk. Považuje to za zastretý právny úkon, ktorým chcel žalobca legalizovať výšku úrokov. Podľa jej názoru ide o absolútne neplatný právny úkon z dôvodu jeho rozporu s dobrými mravmi a celá zmluva je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Krajský súd konštatoval, že predmetom konania je nárok žalobcu vyplývajúci z vlastnej zmenky, pôvodne vystavenej vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov žalobcu zo zmluvy o úvere č. 1310013346 zo dňa 29.9.2003, v ktorej sa žalovaná zaviazala zaplatiť žalobcovi čiastku 38.400,- Sk v dvanástich po sebe nasledujúcich mesačných splátkach vo výške 3.200,- Sk a to vždy do 15. dňa príslušného mesiaca. Do omeškania sa žalovaná dostala pri platení poslednej splátky úveru, splatnej dňa 15.9.2004. V dôsledku omeškania žalovanej pri platení poslednej splátky sa stal podľa čl. 5.1. splatný celý jej dlh, t.j. celá nesplatená časť úveru, dohodnutých úrokov a dohodnutého poplatku a podľa čl. 5.2 žalobca si uplatnil 1 nárok na zmluvnú pokutu. Žalovaná úhradu poslednej splátky nevedela preukázať. Zo samotnej úverovej zmluvy súd zistil, že žalobca na základe nej poskytol žalovanej úver vo výške 20.000,- Sk a za túto sumu si dohodol úroky vo výške 3.000,- Sk a poplatok za spracovanie a vedenie úverového prípadu vo výške 15.400,- Sk, čo je

spolu 18.400,- Sk, teda suma veľmi približujúca sa výške poskytnutého úveru. V deň poskytnutia finančných prostriedkov na účet žalovanej jej bola zinkasovaná podľa dohodnutých podmienok prvá splátka, teda reálne mala k dispozícii v deň poskytnutia úveru len čiastku 16.800,- Sk, čo je nižšia čiastka ako súčet úrokov a poplatku z úveru. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v niektorých ustanoveniach (napr. čl. 11) neprimerane vysoký poplatok za spracovanie a vedenie úverového prípadu, výška ktorého predstavuje 77% z celého objemu úveru a po odrátaní prvej splátky, ktorú žalovaná reálne nemohla použiť ani jeden deň až 84% sa zmluva prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom, spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo žalobcovi vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa ust. čl. 6 zmluvy. Z uvedeného dôvodu súd námietkami napadnutý zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu zrušil. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi zmenečnú sumu 19.200,- Sk a nahradiť trovy konania. Poukázal na to, že žalovaná sa dostala do omeškania s poslednou splátkou, ktorú neuhradila, preto ju vyzval listom zo dňa 1.10.2004 na zaplatenie celej dlžnej čiastky. V dôsledku nezaplatenia celého dlhu vznikla žalobcovi voči žalovanej pohľadávka vo výške 19.200,- Sk t.j. nesplatená splátka 3.200,- Sk, zmluvná pokuta vo výške 5 mesačných splátok spolu vo výške 16.000,- Sk v súlade s čl. 6 Zmluvy žalobca doplnil do blankozmenky túto sumu a dátum splatnosti a uplatnil si ju na súde. Podľa jeho názoru súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná potvrdila svojim podpisom súhlas so všetkými podmienkami úveru, teda aj poplatkami za spracovanie a vedenie úverového prípadu a zmluvnými pokutami. Výška odplaty a zmluvnej pokuty vyplýva z rizikovosti poskytovania úveru.

Žalovaná sa na odvolanie nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a po prejednaní odvolania podľa ust. § 214 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania je posúdiť, či krajský súd dospel k správne právnemu záveru, že úverová zmluva č. 1310013346 uzatvorená účastníkmi dňa 26.9.2003 je absolútne neplatným právnym úkonom, a preto žalobcovi nevzniklo z nej právo na zmluvnú pokutu a vyplnenie blankozmenky.

Podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa ust. § 265 Obchodného zákonníka výkon práva, ktorý je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, nepožíva právnu ochranu.

Obchádzanie zákona obsahom alebo účelom urobeného právneho úkonu spravidla znamená, že právny úkon neodporuje síce výslovnému zneniu zákonného ustanovenia, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. O nedovolenosť a teda aj o absolútnu neplatnosť právneho úkonu, ide tiež v prípade, keď sa tento prieči dobrým mravom. Obchádzanie zákona spočíva i v zámernom použití prostriedkov, ktoré sami o sebe nie sú zákonom zakázané a v dôsledku čoho vzniknutý stav z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľný. Konanie „in. fraudem legis“ predstavuje postup, keď sa niekto správa podľa práva, ale tak, aby zámerne dosiahol výsledok právnou normou nepredvídaný a nežiadúci.

V danom prípade žalobca so žalovanou uzavreli dňa 26.9.2003 úverovú zmluvu č. 1310013346 o poskytnutí úveru žalovanej vo výške 20.000,- Sk. V zmluve bol dohodnutý úrok za poskytnutie úveru vo výške 3.000,- Sk a poplatok za spracovanie a vedenie úverového prípadu vo výške 15.400,- Sk. Prvá splátka úveru vo výške 3.200,- Sk bola splatná v deň poskytnutia úveru. Žalovaná zaplatila žalobcovi 11 splátok po 3.200,- Sk t.j. spolu 35.200,- Sk. Podľa tvrdenia žalobcu nezaplacením poslednej 12 splátky dostala sa do omeškania a podľa čl. 5.1 zmluvy

sa stal splatný dňom 15.9.2004 celý dlh t.j. nesplatená časť úveru – splátka 3.200,- Sk a podľa čl. 5.2 vznikol mu nárok aj na zmluvnú pokutu. Žalobca vyplnil blankozmenku na sumu 19.200,- Sk, ktorá pozostáva z jednej nezaplátenej splátky v sume 3.200,- Sk a zo zmluvnej pokuty vo výške piatich mesačných splátok (5 x 3.200,- Sk).

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žalovanej de facto bol poskytnutý na základe úverovej zmluvy úver vo výške 16.800,- Sk, čo predstavuje nižšiu čiastku ako je súčet úrokov (3.000,- Sk) a poplatku za spracovanie a vedenie úverového prípadu (15.400,- Sk) spolu vo výške 18.400,- Sk. Žalovaná na úverovú zmluvu zaplatila 35.200,- Sk. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia Najvyšší Slovenskej republiky dospel k záveru, že predmetná úverová zmluva sa prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Zmluvné dojednania porušili rovnováhu účastníkov a založili nerovnosť zmluvných strán a preto úverová zmluva č. 1310013346 zo dňa 26.9.2003, je absolútne neplatná.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky podľa čl. 6 zmluvy. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok krajského súdu, ktorým námietkami napadnutý zmenkový platobný rozkaz č.k. 16 Zm 3233/04-6 zo dňa 29.11.2004 zrušil v celom rozsahu podľa ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Súčasne najvyšší súd podľa ust. § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že úspešnému žalovanému trovy odvolacieho konania nepriznal, pretože mu žiadne nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 6. mája 2008

JUDr. Jana Zemaníková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: